

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: GŽ 2/2021-2

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Katarine Buljan predsjednice vijeća, Gordane Jalšovečki članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, dr. sc. Jadranka Juga člana vijeća, Slavka Pavkovića člana vijeća i Branka Medančića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Udruge Dugine obitelji, OIB: 92738680199, iz Zagreba, Omiška 18, zastupanog po punomoćnici Zrinki Bojanić, odvjetnici u Zagrebu, protiv tuženika "Vigilare", Udruge za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanje dostojanstva i prava pojedinaca, obitelji i vrijednosti života, OIB: 10032997386, iz Zagreba, Grahorova 4, zastupanog po punomoćniku Krešimiru Grebenaru, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Jagar & Grebenar u Zagrebu, radi zaštite od diskriminacije, odlučujući žalbi tuženika protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj P-10/2020-12 od 8. siječnja 2021., u sjednici vijeća održanoj 18. svibnja 2021.,

r i j e š i o j e :

- I. Ukida se presuda Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj P-10/2020-12 od 8. siječnja 2021. te se upućuje predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, time da se nova glavna rasprava ima održati pred drugim sucem pojedincem.
- II. Odluka o troškovima žalbenog postupka donijet će se u konačnoj odluci o glavnoj stvari.

Obrazloženje

1. Presudom suda prvog stupnja suđeno je:

»I. Utvrđuje se da je tuženik "Vigilare", Udruga za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanje dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života, pokrenuo peticiju naziva "Stop homo-propagandi državne televizije. Zaustavimo fake-duge, zaštitimo djecu i obitelj!" te da je cjelokupnim sadržajem objavljenim na web-stranici pod nazivom "fake-duga.vigilare.org" a naročito dijelom teksta:

"Takvo okruženje je za djecu štetno te doprinosi stvaranju nezdravih pojedinaca, a time i nestabilnog društva."

"Hrvatska televizija preko homoseksualnog sadržaja želi skuhati našu djecu i cijelo društvo te nametanjem homo-propagande normalizirati ono što je neprirodno i nastrano."

diskriminirao, poticao na diskriminaciju i uznemiravao LGBTIQ osobe i njihove obitelji.

II. Nalaže se tuženiku "Vigilare", Udruga za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanje dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života da u roku od 8 dana ukloni sav diskriminirajući i uznemiravajući sadržaj s web-stranice "fake-duga.vigilare.org" te mu se zabranjuje daljnje objavljivanje i korištenje sadržaja koji na bilo koji način diskriminira, potiče na diskriminaciju i uznemirava LGBTIQ osobe, njihove obitelji i djecu.

III. Ova presuda objavit će se u dnevnim novinama Jutarnji list i Večernji list u roku od 8 dana na trošak tuženika Vigilare", Udruge za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanje dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života.

IV. Nalaže se tuženiku "Vigilare", Udruga za promicanje sudjelovanja građana u civilnim i političkim sektorima društva i očuvanje dostojanstva i prava pojedinaca obitelji i vrijednosti života da tužitelju Udruzi "Dugine obitelji" naknadi parnične troškove u iznosu od 4.687,50 kn sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 8. siječnja 2021. do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, u roku od 15 dana.«

2. Protiv navedene presude žalbu je podnio tuženik zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da žalbeni sud prihvati žalbu, preinači pobijanu presudu i odbije tužbeni zahtjev, uz naknadu troška parničnog postupka, podredno istu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

3. U odgovoru na žalbu tužitelj predlaže da se žalba odbije i potvrdi prvostupanjska presuda, te da se obveže tuženika na naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

4. Žalba je osnovana.

5. Drugostupanjski sud je ispitao prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem se pobija žalbom i u granicama navedenim u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. Zakona o parničnom postupku, kao i na primjenu materijalnog prava, osim u odnosu na primjenu materijalnog prava u odluci o troškovima postupka (čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku - "Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 43/13, 89/14, 70/19 - dalje: ZPP).

6. Osnovan je žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi sa čl. 71. toč. 7. ZPP.

7. Naime, prema odredbi čl. 354. st. 1. ZPP bitna povreda odredaba parničnog postupka postoji ako sud u tijeku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog Zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude. Prema odredbi čl. 71. toč. 7. ZPP sudac ne može obavljati sudačku dužnost ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost. Prema odredbi čl. 72. st. 2. ZPP ako sud smatra da postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost (čl. 71. toč. 7. ZPP) obavijestit će o tome predsjednika suda, koji će odlučiti o izuzeću. Do donošenja rješenja predsjednika suda sudac može poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

8. Predmet tužbenog zahtjeva, kojeg je prvostupanjski sud prihvatio, je utvrđenje da je tuženik diskriminirao i poticao na diskriminaciju te uznemiravao LGBTIQ osobe i njihove obitelji; nalaganje tuženiku da u roku od osam dana ukloni sav diskriminirajući sadržaj s web stranice (fake-duga.vigilare.org) i da mu se zabrani daljnje objavljivanje i korištenje sadržaja koji na bilo koji način diskriminira, potiče na diskriminaciju i uznemirava LGBTIQ osobe i njihove obitelji i djecu. Također je presudom naloženo da se prvostupanjska presuda objavi u dnevnim novinama Jutarnji list i Večernji list u roku od osam dana.

9. Obrazlažući razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. u vezi sa čl. 71. toč. 7. i čl. 72. st. 2. ZPP, žalitelj je naveo kako je dovedena u pitanje nepristranost suca u odlučivanju, jer da se sutkinja Sandra Artuković Kunšt, koja je vodila raspravu i koja je zadužena za ovaj predmet, u svom javnom djelovanju nesporno i snažno svrstala na stranu zagovaratelja vrijednosti tužitelja u vezi ideja i postupaka koje promovira i za koje je registriran tužitelj, slijedom čega, po ocjeni tuženika, ista nije mogla nepristrano voditi ovaj postupak i time je uskratila tuženiku pravo na pravično suđenje. U dokaz svojih navoda žalitelj ističe kako je na web portalu narod.hr 29. listopada 2014. u članku "Zamjenica ministra pravosuđa – Sandra Artuković Kunšt u Bruxellesu vrijeđala hrvatski Ustav i birače", detaljno je prenio izlaganje gđe Sandre Artuković Kunšt s LGBTIQ temom konferencije 2014. u Bruxellesu, čija tema je bila "Rješavanje seksualne orijentacije, diskriminacije rodnog identiteta". Web portal je naveo kako je predmetna sutkinja tada izjavila "da se definicija braka na silu ugurala u Ustav...", kako je istaknula predstavnica Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske na gay paradi u Amsterdamu 2012. na poziv nizozemske vlade i da je izrazila podršku splitskom Prideu. Tada je, prema navodima portala "Artuković Kunšt svima preporučila značajan film Parada srpskog redatelja Srđana Dragojevića, s kojim se sjajno provela tijekom gay parade u Splitu."

10. Nadalje, na web portalu Libela – portal o rodu, spolu i demokraciji, koji je objavljen 30. listopada 2014. u članku pod naslovom "Održana prva konferencija Vijeća EU o pravima LGBTIQ osoba" je navedeno da je na istom sudjelovala i predmetna sutkinja, koja je u kratkom sažetku o nedavnim promjenama u Hrvatskoj kritizirala sam homofobni referendum.

11. Ističe da je u Zagrebu 2014. održan Zagreb Pride, na kojem je osobno sudjelovala i sutkinja Sandra Artuković Kunšt. Web portal Jutarnjeg lista od 14. lipnja

2014. naslova "Zagreb Pride – homofob godine Željka Markić, a homofrend godine Mirely Holy" prenio: "Ovogodišnji Pride došla je podržati Mirela Holy... te Sandra Artuković Kunšt, zamjenica ministra Pravosuđa Orsata Miljenića, koja je kazala kako je došla **osobno** podržati Povorku."

12. U intervjuu za Jutarnji list od 5. kolovoza 2013. Sandra Artuković Kunšt je navela "Anarhizam je uvijek bio moje političko opredjeljenje. Ne znam koliko je sad dobro reći (smijeh). Anarhizam i feminizam me obilježavaju."

13. Na temelju uvida u navedene članke i web portale, tuženik smatra da postoji osnovana sumnja u nepristranost sutkinje u odlučivanju o ovom predmetu te smatra da se ista trebala izuzeti i na taj način omogućiti pravično suđenje, odnosno da u ovom predmetu sudi neovisan i nepristran sud, a što je zajamčeno odredbama čl. 29. Ustava Republike Hrvatske i međunarodnim konvencijama.

14. U okolnostima konkretnog slučaja ovaj žalbeni sud smatra da, iako nema razloga za osnovanu sumnju u nepristranost same sutkinje, okolnosti koje žalitelj ističe u žalbi, upućuju da bojazan tuženika o nepristranosti sutkinje opravdan.

15. U predmetu u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) (Malić protiv Hrvatske) sud je utvrdio da je podnositelju povrijeđeno pravo na nepristrani sud zajamčeno, a u okviru prava na pošteno suđenje člankom 6. Konvencije, te da je riječ o nepristranosti sutkinje izvjestiteljice suda, koja je udana za radnika jedne od stranaka u postupku. U okolnostima konkretnog slučaja sud je iznio stajalište kako, iako nema nikakvog razloga u sumnji pristranosti same sutkinje (dakle subjektivni razlozi pristranosti), u objektivnom smislu strah podnositelja o pristranosti suda ocijenio osnovano opravdanim, pa je utvrdio povredu prava na pošteno suđenje.

16. S obzirom na navode u žalbi, u konkretnom postupku, koji se ukazuju činjenično točnima, uredujućoj sutkinji Sandri Artuković Kunšt nije moglo ostati nepoznato da je istupanjem u javnosti, doduše u ulozi zamjenice ministra, jasno iskazala svoje subjektivne stavove u pogledu prava homoseksualnih osoba, te o tome nije obavijestila predsjednika suda, koji bi eventualno ukazivali na postojanje fakultativnih razloga za njezino izuzeće, te je propustila priliku da se pitanje njezine eventualne pristranosti riješi prije nego što se odluči o osnovanosti tužbenog zahtjeva.

17. Iako nije moguće utvrditi koliko je na prihvaćanje tužbenog zahtjeva utjecala sutkinja, odnosno njezini osobni stavovi u pogledu prava Udruge dugine obitelji i udruge Vigilare, a s obzirom da se radi o sudu na kojem postoji velik broj sudaca, bilo je vrlo jednostavno odrediti spis nekom drugom. U takvim okolnostima je ovaj žalbeni sud ocijenio da je svrsishodnije, zbog mogućnosti povrede prava na pošteno suđenje, ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet vratiti istom prvostupanjskom sudu, time da se postupak radi eventualnog izbjegavanja bilo kakvih sumnji u nepristranost sutkinje i prava na nepristranog suca provede pred drugim sućem pojedincem (čl. 371. ZPP).

18. Pritom valja istaći kako drugostupanjski sud nije ocjenjivao primjenu materijalnog prava niti osnovanost tužbenog zahtjeva, već se samo ograničio na postojanje bitne povrede odredaba parničnog postupka.

19. Slijedom navedenog valjalo je na temelju odredbe čl. 369. st. 1. ZPP riješiti kao u izreci pod točkom I.

20. Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbi čl. 166. st. 3. ZPP.

Zagreb, 18. svibnja 2021.

Predsjednica vijeća:
Katarina Buljan

Broj zapisa: eb2fa-96c0c

Kontrolni broj: 06e82-1bcdd-1aa00

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=KATARINA BULJAN, L=ZAGREB, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Vrhovni sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.